

תבחינים לתקצוב תכנית מיוחדת להכשרת אקדמאים השולטים היטב בשפה העברית להוראת לשון עברית בבתי ספר ערביים, בחינוך העל יסודי במזרח ירושלים – תש"פ - ואילך

תקנה תקציבית: 47.01.21..

משרד החינוך מבקש לעודד מכללות אקדמיות לחינוך ואוניברסיטאות, המקיימות תכנית להכשרת מורים בהתמחות הוראת לשון עברית, שקיבלה את אישורה של המלי"ג ושקיבלה אישור לקיום תכנית להסבת אקדמאים (שאינם בעלי תואר בלשון עברית) להוראת לשון עברית בבתי ספר ערביים, ולתקצב תכנית מיוחדת להכשרת אקדמאים השולטים היטב בשפה העברית, להוראת עברית בבתי ספר ערביים בחינוך העל יסודי במזרח ירושלים.

1. רקע כללי

לאור הצורך בחיזוק יכולת השתלבות תושבי מזרח ירושלים בחברה ובכלכלה הישראלית, אישרה הממשלה תכנית רב שנתית לצמצום פערים חברתיים וכלכליים ופיתוח כלכלי במזרח ירושלים, עבור השנים 2018 עד 2023, בתחומים הבאים: חינוך והשכלה גבוהה, כלכלה ומסחר, תעסוקה ורווחה ועוד, כמפורט בהחלטת ממשלה מספר 2684 מיום 28/5/2017 והחלטת ממשלה מספר 3790 מיום 13/5/18. אחד מיעדי התכנית הוא העמקת הידע בשפה העברית.

מנתונים שהתקבלו ממחוז ירושלים במשרד החינוך, עולה, שרבים מהמורים שמלמדים עברית בבתי ספר ערביים, חסרים תעודת הוראה בהתמחות הוראת עברית/תואר אקדמי בלשון עברית, כמפורט בטבלה. נתונים אלה נכונים לשנה"ל תשע"ט, ואינם כוללים צפי לטווח ארוך, המתייחס לגידול טבעי ולתוספת שעות לימוד השפה העברית.

התפלגות מורים המלמדים עברית בבתי ספר ערביים במחוז ירושלים (מרביתם במזרח ירושלים)

בית הספר	מעמד ביה"ס	סה"כ מורים לעברית	מוסמכים ללמד עברית	לומדים לקראת הסמכה	לא מוסמכים
יסודי	רשמי	223	83	38	102
על יסודי	עירוני- בגרות ישראלית	34	9	-	25
	בעלויות –בגרות ישראלית	34	12	-	22
	בעלויות – בגרות פלסטינאית	160	-	-	160
סה"כ					309

לאור נתונים אלה, כחלק מהתכנית הלאומית, נערך משרד החינוך להרחבת גיוס אקדמאים השולטים בשפה העברית והכשרתם להוראת עברית בבתי ספר ערביים במזרח ירושלים.

פנייה זאת מתייחסת לאקדמאים השולטים בשפה העברית ברמה גבוהה, אך חסרי השכלה אקדמית בלשון עברית וחסרי תעודת הוראה בהתמחות לשון עברית.

2. מטרת המהלך

- א. גיוס מועמדים אקדמאים להוראת עברית במערכת החינוך במזרח ירושלים, בעלי פוטנציאל למצוינות בהוראת השפה העברית;
- ב. הכשרת המועמדים שהתקבלו, בתכנית לימודים ייחודית, שתגובש ע"י המוסדות האקדמיים המכשירים ותאושר על ידי משרד החינוך, במטרה כי בוגרי מסלול זה יטייבו את הוראת העברית במגזרים דוברי הערבית במזרח ירושלים.

3. תנאי סף הנדרשים מהמוסדות המבקשים לקיים את התכנית

- על המוסד המכשיר לעמוד בכל תנאי הסף שלהלן, ולהציג פירוט בכל אחד מן הסעיפים הבאים.
- א. המוסד הוא מוסד אקדמי שהוכר ע"י המל"ג ומקיים תכנית להכשרת מורים בהתמחות הוראת לשון עברית, שקיבל אישור לקיום תכנית להסבת אקדמאים (שאינם בעלי תואר בלשון עברית) להוראת לשון עברית בבתי ספר ערביים.
 - ב. המוסד צירף תכנית לימודים כמפורט בסעיף 5, העומדת במתווה ההכשרה להוראה.
 - ג. המוסד ימנה רכז לתכנית, שיהיה איש הקשר עם משרד החינוך.
 - ד. המוסד יתחייב לעבוד בשיתוף פעולה עם המפמ"ר להוראת עברית בבתי הספר הערביים במשרד החינוך ועם הממונה על תוכניות ייחודיות במינהל עו"ה.
 - ה. בתכנית ישתתפו לכל הפחות 10 סטודנטים. לא יתוקצבו יותר מ- 20 סטודנטים גם אם מספר הלומדים בפועל יהיה גדול יותר.

4. תנאי סף למועמדים ללימודי ההכשרה להוראת עברית בבתי ספר ערביים

המועמדים ללימודים בתכניות ההכשרה להוראת עברית בבתי ספר ערביים צריכים לעמוד בכל התנאים הבאים:

- א. בעלי תואר אקדמי ראשון לפחות, בציון ממוצע של 75 לפחות, ממוסד להשכלה גבוהה בארץ המוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה בישראל. אם התואר הוא ממוסד להשכלה גבוהה בחו"ל, נדרשים שני תנאים מצטברים: האחד- אישור שקילה לצרכי שכר מהיחידה לשקילת תארים במשרד החינוך; השני- על המוסד מגיש הבקשה לבצע שקילה אקדמית של התואר, בהתאם לכללים הנהוגים אצלו.
- ב. עמדו בהצלחה בתהליך קבלה, הכולל מבחן התאמה להוראה ומבחן שליטה בשפה העברית, הדבורה והכתובה. נדרש אישור המבחן ע"י הפיקוח על הוראת העברית לבתי ספר ערביים במשרד החינוך.

5. תכנית הלימודים

תכנית הלימודים תבנה בהתאם למתווה ההכשרה להוראה ובתוספת הנדרשת להתאמה לאוכלוסיית הלומדים הספציפית בתוכנית.

- תכנית הלימודים תהיה על פי מתווה ההכשרה להוראה, בהיקף שלא יפחת – מ- 24 ש"ש בהתמחות הוראת עברית בבתי ספר ערביים. כמו כן, התוכנית תכלול השלמה של 12 ש"ש לכל מועמד שהתואר הראשון שלו אינו בתחום לשון עברית. תכנית הלימודים תכלול את כל הנדרש לצורך קבלת תעודת ההוראה, כפי שאושר למוסד המכשיר ע"י המל"ג.
- א. ההצעה צריכה לכלול את כל המרכיבים הבאים: פירוט מלא של תכנית הלימודים המוצעת, כולל רשימת הקורסים, היקף השעות, חובות הלימודים, רציונל התכנית. פירוט ימי הלימוד ושעות הלימוד. יש לצרף טבלה מרכזת המבחינה בין הלימודים לתעודת הוראה לבין השלמות שונות.
 - ב. רשימת המרצים והמדריכים הפדגוגיים בתכנית, כולל קורות חיים וניסיון קודם.
 - ג. תכנית ההתנסות המעשית והיקפה.
 - ד. המוסד ינפיק בתום הלימודים את תעודת ההוראה החתומה, למסיימי חובותיהם בתכנית ההכשרה, בהתאם לחטיבת הגיל אליה הוכשרו. מסיימי התכנית יחויבו בשנת התמחות (סטאז') בשנת עבודתם הראשונה במערכת החינוך.

6. קריטריונים לבחירת מוסדות ההכשרה

ההצעות שעמדו בכל תנאי הסף ינוקדו ע"י וועדה מקצועית, שתבחן את איכות התכניות, על פי התבחינים הבאים:

אחוזים	התבחינים
40	תכנית הלימודים והתאמתה לאוכלוסיית היעד
20	התאמתו של סגל ההוראה בתכנית לאוכלוסיית היעד של התכנית
20	התאמתו של סגל ההדרכה הפדגוגית לביצוע ההתנסות המעשית לאוכלוסיית היעד
20	איכות התכנית להתנסות בהוראה*

* היקף ההתנסות, מספר שיעורים מעשיים שיש לתת בפועל, עבודת גמר, השתתפות בפעילות בית ספרית כללית, פעילות ייחודית לקבוצה (4 נקודות לכל תבחין)

7. הרכיבים המתוקצבים

- א. שכר הוראה לקורסים בתכנית ההשלמות הדיסציפלינאריות:
עד 12 ש"ש במכפלת עלות שעת הוראה בתקצוב שקלי כשוויה בעת אישור התכנית.
- ב. תקצוב רכוז התוכנית: עד 4 ש"ש במכפלת עלות שעת הוראה בתקצוב שקלי כשוויה בעת אישור התכנית.

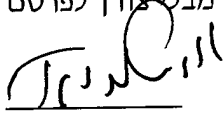
8. נוהל בחירת המוסד המכשיר

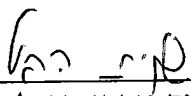
בשלב הראשון ייבחר מוסד אחד בעל הניקוד הגבוה ביותר.

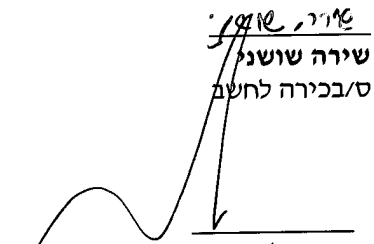
בשלב השני יפתח המוסד אפשרות רישום לתוכנית ונתוני הנרשמים יעברו ליחידה המקצועית, אשר תשוב לוועדת ההקצבות לקבלת החלטה לאור הנתונים שיתקבלו, ובהתחשב בתנאי הסף של מספרי תלמידים כאמור במסמך זה, ותקציב היחידה.

ככל שהמוסד לא יצליח לגייס את מספר הלומדים המינימלי הנדרש תינתן אפשרות למוסד בעל הניקוד השני בגובהו לפתוח רישום מבל-צורך לפרסם קול קורא נוסף.

שמואל אבואב
המנהל הכללי

שמואל אבואב
המנהל הכללי

עו"ד שנית פנחסי-הראל
מנהלת תחום תמיכות והתקשרויות
הלשכה המשפטית
27.6.19
עדל קורסיה
מנהל אגף א' תקציב מינהל עו"ה

שירה שושני
ס/בכירה לחשב
איל רם
סמנכ"ל ומנהל מינהל עובדי הוראה
סיגל אלה
מנהלת תחום תקציב חינוך לא פורמלי
מינהל כלכלה ותקציבים